

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 16-10-40297 פלונית נ' אלמונים

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

בעניין:	הקטין
המבקשת	פלונית
	נגד
המשיבים	1.אלמוני
	2.אלמונית

פסק דין

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
1. עסקינן בפרשה מצערת, הנוגעת לאפשרות קיומו של קשר ו/או הסדרי ראייה בין הקטין ובין המשיבים, הסבתא והסבא של הקטין (להלן: "הסבים").
- הסבים מצויים בסכסוך עם כלתם לשעבר, המבקשת, אשר הייתה נשואה לבנם המנוח, שנהרג בתאונת דרכים בשנת 2010 (יצויין כי המבקשת ובנם המנוח של הסבים התגרשו טרם פטירתו, בשנת 2007).
- הסכסוך הקיים בין המבקשת למשיבים, הוביל לכך, כי מאז פטירת בנם המנוח (אביו של הקטין ובעלה לשעבר של המבקשת) בשנת 2010, נותק הקשר בין הקטין למשיבים, והמבקשת מתנגדת לחידוש קשר זה.
2. בקשת רשות ערעור זו הוגשה על החלטת בית המשפט קמא (כב' השופט מחמוד שדאפנה), מיום 9/10/16 בתמ"ש 13570-03-11 בבית משפט לענייני משפחה בטבריה, שעל תוכנה נעמוד להלן, לאחר רקע קצר.
- רקע והחלטת השופט קמא**
3. התביעה קמא הוגשה על ידי המשיבים, לקביעת הסדרי ראייה עם הקטין.
4. ביום 2/2/15 ניתן פסק דין בתובענה, במסגרתו קבע השופט קמא כדלקמן:
- א. בהחלטתו אם לאשר הסדרי ראייה בין הסבים לבין הקטין, הוא שקל לזמן את הקטין לשמיעה, אך לאחר בחינה ובדיקה מעמיקה החליט כי אין טעם לזמנו בשל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

- 1 גילו הצעיר, כבן 7 שנים, ובשל העובדה כי מומחה בית המשפט, ד"ר גוטליב, שמע
2 את עמדתו בטרם הגיש את חוות דעתו לתיק (סעיף 9 לפסק הדין).
3
- 4 ב. מומחה בית המשפט, ד"ר גוטליב, הביע עמדתו כי לא ניתן לקיים את המפגשים בין
5 הסבים לבין הקטין (סעיף 11 לפסק הדין).
6
- 7 ג. לאחר שבחן את טובתו של הקטין ואת החשיבות של הקשר בינו לבין הסבים, הוא
8 החליט לסטות מהמלצות המומחה גוטליב, אשר גם לא שלל אפשרות של תהליך
9 טיפולי להכשיר את הקרקע למפגשים בין הסבים לבין הקטין (סעיפים 56+64
10 לפסק הדין).
11
- 12 ד. לכן הוא קבע כי חידוש הקשר בין הסבים לבין הקטין הוא חיוני ומתבקש, עשוי
13 לשרת את טובת הקטין ויש לאפשר קיום מפגשים כאלה ככל שהתנאים יתקיימו
14 בעתיד. לשם כך יש למצוא פתרון ו/או מתווה שבאמצעותו ניתן יהיה לחדש את
15 הקשר בין הקטין ובין הסבים, מבלי שהדבר יהווה פגיעה בקטין ו/או יגרום לו
16 לנזקים (סעיף 85 לפסק הדין).
17
- 18 ה. לאור כל אלה קבע בית המשפט קמא, בסעיף 86 לפסק הדין, את המתווה הבא:
19
- 20 - אני ממנה את הפסיכולוג מר יניב דולב אדלשטיין
21 (להלן: "הפסיכולוג") לצורך אבחון, טיפול ושיקום הקשר בין
22 הקטין לסבים.
23
- 24 - הקטין יעבור תהליך טיפולי לצורך הכנתו לקראת
25 בניית וחידוש הקשר עם הסבים.
26
- 27 - אני מחייב את הסבים וגם את האם לעבור כל טיפול
28 נחוץ ודרוש לשם חידוש הקשר ככל שיידרשו ע"י הפסיכולוג.
29
- 30 - אני קובע כי הטיפול של הפסיכולוג יתנהל בליווי
31 מקצועי של עו"ס מלשכת הרווחה בעיריית טבריה.
32

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

1 - הפסיכולוג יהיה בקשר רצוף עם לשכת
2 הרווחה ויעדכן את העו"ס בכל התקדמות בעניין הטיפול
3 שמוענק לקטין וכן בנוגע לבשלותו ומוכנותו של הקטין
4 לקראת חידוש הקשר בינו לבין הסבים. הפסיכולוג יעבוד
5 בתיאום עם העו"ס המלווה.

6
7 - אני קובע כי הקשר בין הקטין לבין הסבים
8 יחודש, ככל שהפסיכולוג יחליט שניתן לקיים מפגשים
9 כאלו, בשלב הראשון, אך ורק במרכז הקשר בעיריית טבריה
10 תחת פיקוח, השגחה וליווי.

11
12 - חידוש הקשר יעשה אך ורק לאחר שהקטין
13 יעבור טיפול ובהתאם להמלצת הפסיכולוג המטפל. מפגשים
14 עתידיים ככל שיקבעו יהיו גם כן בנוכחות הפסיכולוג
15 ופיקוחו.

16
17 - אני מחייב את הצדדים לשתף פעולה עם
18 לשכת הרווחה ועם הפסיכולוג לצורך קידום ומינוף הקשר
19 בין הקטין לבין הסבים.

20
21 - בשכ"ט המומחה יישאו הסבים בלבד.

22
23 5. על פסק הדין הגישה המבקשת ערעור לבית משפט זה (עמ"ש 15-03-37311), במסגרתו,
24 ולאחר שבית המשפט הביע את עמדתו כי אין לו כוונה להתערב בפסק הדין (עמ' 2
25 לפרוטוקול שורות 14-16) הגיעו הצדדים להבנות, בהמלצת בית המשפט, כדלקמן:

26
27 "לאחר ששמענו את בית המשפט, אנו מקבלים את ההמלצה לפיה
28 פסק הדין של בית משפט קמא יישאר על כנו, אך יתווסף לו סעיף
29 נוסף שיתקן את הסיפא של סעיף 86 כדלקמן:
30 בפסקה האחרונה בעמ' 18 יצויין, כי ככל שהפסיכולוג יחליט שניתן
31 לקיים מפגשים בין הקטין והסבים בשלב הראשון, במרכז הקשר
32 בעיריית טבריה תחת פיקוח השגחה וליווי או לחלופין שאין מקום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

1 לקיים מפגשים כאלה, יודיע על כך לבית המשפט קמא בחוות דעת
2 מנומקת ובית המשפט יזמן דיון בנוכחות הצדדים (במידת הצורך
3 בנוכחות המומחה) על מנת לשמוע טיעוניהם וליתן החלטה בסוגיה.
4 ככל שהצדדים יסכימו לאמור בחוות דעת המנומקת של המומחה,
5 יתייטר דיון כאמור.
6 שאר הוראות בית משפט קמא במתווה שקבע – לא ישונו בכפוף לכך
7 שזהות הפסיכולוג תיקבע מחדש על ידי בית משפט קמא מאחר ושני
8 הצדדים מסכימים שימונה פסיכולוג מאזור טבריה...” (ציטוט מעמ' 4
9 לפרוטוקול).

10
11 הסכמות אלה אושרו בפסק דין על ידי ערכאת הערעור ביום 17/9/15.

12
13 6. בית המשפט קמא מינה כאמור מומחה מאזור טבריה (פסיכולוגית קלינית הגב' רונית
14 אסף מהמרכז הקליני לאבחון וטיפול בילד, נער ומשפחתו מהיישוב שמשית), אשר חוות
15 דעתה מיום 10/7/16 הוגשה לבית המשפט קמא.

16
17 ממצאי חוות הדעת הם כדלקמן:

18
19 א. קיים סכסוך בין המבקשת לבין הסבים, בעיקר מול הסבא, שהחל עוד טרם פטירתו
20 של בנם (האבא של הקטין).

21 לאחר פטירתו של הבן, בעלה לשעבר של המבקשת, החרף הסכסוך עם הסבים.

22
23 ב. נערך ניסיון למצוא דרך שתאפשר ויסות עוצמת הרגשות הטעונים, ולהקל על יצירת
24 גשר להתחלת הקשר של הקטין עם הסבים. הוחלט להתחיל את הדבר מול הסבתא,
25 שגילתה יכולת גדולה יותר להכיל רגשות מורכבים.

26 הסבים הסכימו לכך, אך המבקשת סירבה לכך, ואף התנגדה לקיום שיחות וידאו
27 מוקלטות בין הסבים והנכד.

28
29 ג. ההתרשמות היא כי למבקשת, אמו של הקטין, תפיסה דיכוטומית ונוקשה, והיא
30 מתקשה לגלות אמפתיה למשאלה של הסבים לקשר עם נכדם. היא גם מתקשה
31 מאד להתבונן על מורכבות המצב ולהפריד בין רצונותיה, לבין השאלה המורכבת
32 של טובת בנה והרצון שעשוי להיות בו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

- 1 המבקשת סבורה כי רצוי להשאיר את ההתמודדות של הקשר בין הקטין לסבים עד
2 יגיע בנה לגיל ההתבגרות.
3
- 4 ד. באשר לסב – נראה כי המאבק למען הסדרי ראייה מהווה במידה רבה גם ניסיון
5 להתמודדות עם הרגשות הטעונים סביב האובדן של בנו (מותו בתאונת דרכים).
6 לכן, ככל שתתאפשר יצירת קשר עם הקטין, מומלץ לחייב ולהתנות זאת בהדרכה
7 וליווי בכדי שצורכי הסב בקבלת מקום והכרה אצל הנכד יבואו לביטוי בצורה
8 מיטיבה ומותאמת. במצב כזה, להערכתה, הסב יהיה שקול מספיק בכדי לא לאבד
9 את אשר הקדיש כה הרבה בכדי לזכות בו.
10
- 11 ה. באשר לסבתא – לצד מלנכוליה בה היא שרויה, מפעמים בה רגשות אימהיים ורצון
12 להעניק, וקל לדמיין כי הנכד ירוויח מהם. במהלך התהליך הביעה הסבתא רצון
13 לליווי והדרכה לפני הפגישה עם הנכד, ולאורך כל הדרך.
14 רצון זה מלמד על נכונות להשקיע מאמץ, להכיר בקושי ולהיעזר בבעלי מקצוע.
15 אכן אם יתאפשר קשר בין הסבתא לנכד, יהיה צורך בליווי והדרכה.
16
- 17 ו. בגיל בו מצוי הנכד, כבן 9.5 שנים, ניתן להניח כי קיימת תלות גדולה באמו,
18 ורצונותיו מושתתים במידה רבה על רצונה.
19 לאור עמדת האם, המבקשת, קשה לדמיין אפשרות שהקטין יצליח לראות את
20 הדברים בצורה אחרת.
21 בעוד ילד בגיל ההתבגרות מסוגל להסכים לקשר, אף אם הדבר מנוגד לרצון הוריו,
22 או לחילופין מסוגל להתנגד לכפייה של קשר, בגילו של הקטין, ספק אם יוכל לגבש
23 עמדה מתנגדת לעמדה של אמו.
24 הקטין עשוי לחוש כפל נאמנות, תחושה אשר עלולה להכניס לחייו מתח גדול.
25 על כן, בגילו של הנכד, כל עוד האם מחזיקה ומשדרת עמדה טוטלית כל כך כלפי
26 הסבים בקשר עמם, קשה לראות כיצד יכול להתאפשר קשר ממשי, אף אם יתקיים
27 מפגש.
28
- 29 ז. לאור כל אלה, המליצה המומחית כדלקמן:
30
- 31 1. חיוני כי האם תעבור הדרכת טיפולית שתיתן דגש להשפעות הריגשיות

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

- 1 הנוגעות לטווח של שמירת סודות בין הורים לילדים (כאשר הסוד בנדון
2 הוא אי מסירת פרטים לקטין על משפחת אביו).
3 הדרכה זו תתמקד גם בהרגעת חששותיה של האם לגורל הקשר שלה עם
4 בנה.
5 ניתן לשער שקבלת הדרכה כזו מאיש טיפול אשר איננו מזוהה עם קידום
6 הקשר בין הסבים לבנה, עשוי לגייס יותר שיתוף פעולה ממנה.
7
8 יחד עם זאת, ההתנגדות שמגלה האם, המבקשת, לאפשר כל סוג של
9 מערכת יחסים בין הקטין לסבים, נחרצת, מלאה בחשש ולא ניכרת נכונות
10 להקשבה אמיתית לעמדה שונה משלה בעניין זה.
11 לכן, מסופקת המומחית אם בנסיבות הקיימות תצליח הדרכת האם
12 להועיל בקידום התהליך.
13
14 2. אם הסבים ייווכחו כי קשר עם נכדם יתאפשר בעתיד, במועד מוסכם, יהיה
15 להערכת המומחית, ניתן והכרחי לגרום להם להפסיק בהליכים
16 הכלכליים/משפטיים, ולהקדיש את זמן הציפייה בכדי לעבור תהליך רגשי
17 מקדים.
18 מומלץ כי הסבא יזכה להדרכה שתתייחס להרחבת יכולתו להבין את
19 עולמו הרגשי של הקטין ואת חשיבות האם בחייו (ציינה המומחית כי
20 תהליך כזה החל במפגשים עמו, אולם המוטיבציה הייתה מוגבלת שכן היה
21 נתון בספקנות גדולה בהיתכנות של מפגשים עם נכדו).
22 באשר לסבתא – מומלץ כי תמשיך בהדרכה טיפולית, הכוללת בין היתר,
23 בירור הרגשות השונים והפרשנויות מול הנכד ומול אמו. הדבר יאפשר
24 עמדה רגישה ואמפתית לאורך זמן לנכד ולאמו.
25
26 7. לאחר קבלת חוות הדעת האמורה קיים השופט קמא דיון בנוכחות הצדדים ביום 28/9/16.
27 לאחר הדיון, לאחר ששמע את הצדדים ולאחר שקיבל את עמדות הצדדים לכוונתו להיפגש
28 עם הקטין, נתן את ההחלטה נשוא בקשת רשות ערעור זו, מיום 9/10/16, בה קבע כדלקמן:
29
30 "לאחר עיון בעמדות הצדדים ולאחר שקילה, ובעיקר לאחר ששמתי
31 כנגד עיניי את טובת הילד, לא שוכנעתי כי המפגש בין המותב לבין
32 הילד יגרום לו לנזקים בלתי הפיכים. למעלה מן הצורך אומר כי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

1 המפגש עם הילד לא בהכרח משמעותו חידוש הקשר עם הסבים.
2 כיום הילד גדל וניתן לשמוע את עמדתו, ולקחת אותה בחשבון במערך
3 השיקולים שבית המשפט עוסק בעת בחינת טובת הילד. שמיעת
4 הילד תעשה על ידי המותב ביחד עם עו"ד מיחידת הסיוע. מועד
5 המפגש יתואם בין יחידת הסיוע לאם אשר מתבקשת להביא את
6 הילד לשמיעתו במועד שייקבע. אני מורה למזכירות לתאם מועד עם
7 יחידת הסיוע ביחד עם האם לצורך שמיעת הילד".

8
9 8. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור הנדונה.

10 נימוקי בקשת רשות הערעור

11
12
13 9. בבקשתה טוענת המבקשת כי השופט קמא טעה בהחלטתו מכל אחד מהנימוקים הבאים:

14
15 א. הזניח את שאלת טובת הקטין, שכן שיחתו עם הקטין עלולה להעמיד את הקטין
16 בסיכון לנזקים נפשיים חמורים בלתי הפיכים.

17
18 ב. לא לקח בחשבון את שאלת מסוגלות הקטין להביע עמדה עצמאית, שהיא שאלת
19 יסוד בהחלטה מסוג זה, כאשר המומחית עצמה הביעה דעתה, כשלושה חודשים
20 טרם מתן ההחלטה, כי הקטין אינו מסוגל לגבש עמדה עצמאית.

21
22 ג. התעלם ממארג הראיות האובייקטיביות הקיימות בפניו, לרבות חוות דעת מומחים
23 לפסיכולוגיה, אשר מצביעות על כך שהסדרי הראייה יפגעו בקטין.
24 לכן שמיעת הקטין ממילא תהא בעלת משקל נמוך, ואין הצדקה לקיימה.

25
26 ד. התיק נגוע בסחבת חמורה, אשר גרמה וגורמת למבקשת ולקטין עינויי דין, גוזלת
27 מן האם משאבים נפשיים וכספיים, פוגעת בבריאותה ובטובתו של הקטין ואף
28 מעמיקה את הקרע העמוק הקיים ממילא בין המבקשת ובין הסבים.

29
30 ה. ההחלטה נעדרת תשתית סבירה ואינה מנומקת.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

תשובת המשיבים

10. ביקשתי, וקיבלתי את תשובתם של המשיבים לבקשה, ותמציתה כדלקמן:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 א. התנהלותה של המבקשת בהליך המשפטי קמא לכל אורכו, כמו גם בהגשת בקשת
- 7 רשות ערעור זו, נובעת מחוסר תקשורת קיצוני ושנאת חנם, מצידה כלפי הסבים.
- 8
- 9 ב. חשיבות הקשר בין הסבים לבין הקטין היא טבעית ומובנת, ובמיוחד כשהוא השריד
- 10 האחרון שנותר להם מבנם האהוב (אביו של הקטין) שנהרג בתאונת דרכים.
- 11
- 12 ג. טובת הקטין מחייבת קשר בינו ובין משפחת האב, לרבות הסבים, וניתוק קשר כזה
- 13 פוגע בקטין.
- 14
- 15 ד. הסבים בשנות ה-70 לחייהם. הסב חולה במחלה ממארת קשה, ומצב בריאותו
- 16 מתדרדר מיום ליום. לכן המבקשת עושה כל שביכולתה, במתכוון, על מנת לגרום
- 17 לסחבת ובזבוז זמן יקר.
- 18
- 19 ה. החלטת השופט קמא לא ניתנה ללא כל רקע. קדם לה פסק דין מפורט, והחלטה
- 20 מיום 9/10/16 היא המשך לפסק הדין. השופט קמא טיפל ומטפל בתיק ברגישות,
- 21 וכל ניסיון שלא לומר כן אינו עושה צדק עם השופט קמא.
- 22
- 23 ו. ההחלטה של השופט קמא מבוקרת ומידתית.
- 24 שמיעת הקטין על ידי השופט קמא אינה מהווה סכנה עבור הקטין ולא תגרום לו כל
- 25 נזקים.
- 26
- 27 ז. מן הראוי לשלב בין זכותם של הסבים לקשר עם נכדם לבין זכויות המבקשת,
- 28 והחלטת השופט קמא פועלת לבחינה ויישום של זכותם של המשיבים, והכל לטובת
- 29 הקטין.
- 30
- 31
- 32

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

דיון והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, בתשובת המשיבים ואף עיינתי בתיק קמא, החלטתי, מכוח סמכותי על פי תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984, ליתן רשות ערעור ולדון בבקשה כבערעור.

12. שוכנעתי לקבל הערעור ולהורות על ביטול ההחלטה נשוא רמ"ש זה, בדבר המפגש שבין השופט קמא לקטין, שכן איני סבור שמפגש כזה יועיל, לנוכח קביעת המומחית, כמפורט בחוות דעתה שצוינה בסעיף 6 לעיל.

אין כוונתי כי מפגש כזה שבין השופט קמא לבין הקטין יגרום נזק לקטין, אלא כי מפגש כזה לא יועיל לשופט קמא לקבל את ההחלטה הנכונה בתיק זה.

כבר ציינה המומחית בחוות דעתה מיום 10/7/16, כי סביר להניח שעמדת הקטין לא תהא עצמאית והוא ידבק בעמדתו של אמו, כמפורט בסעיף 6(ו) לעיל.

השופט קמא עצמו קבע בפסק הדין מיום 2/2/15, לפני כשנה ותשעה חודשים, כי לא ראה טעם להיפגש עם הקטין לנוכח גילו הצעיר, כבן שבע שנים.

סבורני, כי גם כיום, בגיל כתשע וחצי שנים, גילו של הקטין עדיין צעיר בכדי לקבל החלטה בשאלה מורכבת זו של חידוש הקשר עם הסבים.

נזכיר כי שמיעת קטין על ידי בית המשפט יכולה להיות מועילה, כאשר הקטין מסוגל לגבש ולבטא את דעתו בצורה מושכלת. קרי, על בית המשפט לקחת בחשבון לא רק את השאלה האם מדובר בקטין שגילו וכישוריו מאפשרים לו לגבש דעה עצמאית, אלא גם את השאלה על אודותיה רוצים לקבל את חוות דעתו, המורכבת היא אם פשוטה!

ראה לעניין זה:

בע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני (פסק דין מיום 1/5/06).

כאמור במקרה דנן מדובר בקטין כבן תשע וחצי שנים, המצוי בתווך בין אמו ובין הסבים המסוכסכים זו עם אלה, כשאביו נהרג בתאונה לפני כשש שנים, וכשבעלי המקצוע (המומחים בתיק זה) מחווים דעתם כי מדובר בשאלה לא פשוטה ומורכבת לתשובה (וזאת מעבר לעובדה כי ד"ר גוטליב סבור שאין מקום לחידוש קשר כאמור, והמומחית סבורה כי לקטין לא תהיה דעה עצמאית, אלא ילך אחר דעתה של אמו).

במקרה כזה, מפגש בין הקטין לשופט קמא לא יועיל.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

- 1
2 סבורני כי השופט קמא היה צריך ללכת בדרך אחרת, אותה אף התווה בסעיף 86 לפסק דינו 13.
3 מיום 2/2/15 המצוטט בסעיף 4(ה) לעיל, וזאת אני אומר בזהירות רבה, ולאור העובדה כי
4 פרשה זו הונחה לפתחי, ואני רואה בדבריי להלן כחלק מבקשת רשות הערעור.
5
6 כזכור, בסעיף 86 לפסק הדין התווה השופט קמא את הדרך שהוא ראה כנכונה, לאפשרות
7 קיום מפגשים בין הסבים לקטין, בהם ראה כמשרתים את טובת הקטין, בניגוד לחוות דעתו
8 של ד"ר גוטליב, המומחה מטעם בית המשפט.
9
10 התווית השופט קמא הייתה כדלקמן:
11
12 א. מינוי מומחה לצורך אבחון, טיפול ושיקום הקשר בין הקטין לסבים.
13 מומחה כאמור מונה, והיא הגב' רונית אסף, פסיכולוגית קלינית, המתמחה
14 באבחון וטיפול בילד ומשפחתו (כפי שמלמדת כותרת חוות דעתה).
15
16 ב. הקטין יעבור תהליך טיפולי לצורך הכנתו לקראת בניית וחידוש הקשר עם הסבים.
17 לשם מילוי התוויה זו, סבורני כי על המומחית היה להיפגש עם הקטין, ולא רק
18 עם הסבים והאם. המומחית לא נפגשה עם הקטין, וממילא לא הייתה יכולה
19 להביע עמדתה בשאלה אם הקטין בשל או מסוגל לחידוש הקשר עם הסבים, ואם
20 כן מה התהליך הטיפולי שהוא צריך לעבור לצורך כך.
21 בהחלטתו נשוא בקשת רשות ערעור זאת, במקום להחזיר שאלות אלה למומחית,
22 לקח השופט קמא את "המושכות", אך חסרה לו בנקודה זו את השקפת המומחית
23 שמינה, בין היתר, לשם מתן תשובה לשאלות אלה.
24 אכן בית המשפט קמא אינו כבול לממצאי חוות דעת מומחה מטעמו, אך לפחות
25 בנקודה זו, ולנוכח רגישות העניין, מן הראוי היה לקבל את השקפתה ודעתה של
26 המומחית בנקודה זו (בשלות או מסוגלות הקטין לחידוש הקשר עם הסבים
27 והתנאים הטיפוליים לכך), ולאחר מכן לקבל החלטה שיפוטית בנדון.
28
29 נאמר לא אחת בפסיקה כי על דרך הכלל, וברוב המקרים, לא ייקבע בית המשפט
30 טובת הילד מהי, עד אשר יונחו לפניו חוות דעת של מומחים דוגמת אבחון מצב
31 נפשי או גופני של אדם. רק לאחר קבלת אלה יוכל בית המשפט להחליט האם לאמץ
32 את חוות דעת המומחה אם לאו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 16-10-40297 פלונית נ' אלמונים

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

ראה לעניין זה:

בג"צ 5227/97 דוד נ' בית הדין הרבני הגדול פד"י(נה)1 451, 462.
בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני (פסק דין מיום 2/5/05).
בע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני (פסק דין מיום 1/5/06).

ג. חיוב הסבים והאם לעבור כל טיפול נחוץ ודרוש לשם חידוש הקשר, ככל שיידרשו על ידי המומחה.

במקרה הנדון סבורני כי המומחית לא הציגה תווית טיפול לסבים ולאם, ככל שקיים (ומבין השורות של חוות הדעת ניתן להבין כי היא סבורה שיש אפשרות טיפול כזה, אך המבקשת לא משתפת פעולה בנדון – ראה סעיפים 6(ב)+6(ג) ו-ז) לעיל), ללא קשר לרצונם של הנ"ל לעבור טיפול כזה. ככל שהמומחית תתווה טיפול כזה, יהיה זה תפקידו של בית המשפט קמא, ככל שיקבע כי טובת הקטין מחייבת את הקשר בינו ובין הסבים, לדרוש מהם, ואף לחייבם לעבור טיפול זה. הוראה זו תעלה בקנה אחד עם ההתוויה שהתווה השופט קמא עצמו כי הוא מחייב את הסבים ואת האם לעבור כל טיפול נחוץ ודרוש לשם חידוש הקשר עם הקטין, בהתאם להמלצות המומחה.

ד. חידוש הקשר ייעשה אך ורק לאחר שהקטין יעבור טיפול ובהתאם להמלצת הפסיכולוג המטפל. מפגשים עתידיים ככל שייקבעו, יהיו גם כן בנוכחות הפסיכולוג ותחת פיקוחו.

התווייה זו של השופט קמא לא תוכל להתקיים, ללא קבלת עמדה ברורה מצד המומחית לעניין יכולת או מסוגלות הקטין למפגש עם הסבים וההליך הטיפולי הנדרש. לכן כאמור פגישה בין השופט קמא לבין הקטין לא תועיל בנקודה זו, כאשר יש חסר בחוות הדעת של המומחית בנקודה האמורה.

14. לאור כל האמור לעיל, אני קובע כדלקמן:

א. אני מקבל את הערעור ומורה על ביטול החלטת השופט קמא מיום 9/10/16 בדבר מפגש בינו לבין הקטין.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

- 1 ב. אני מורה כי שאלת יכולתו ו/או מסוגלותו של הקטין ליצור קשר עם הסבים ו/או
2 להיפגש עמם ו/או לקיים עמם הסדרי ראייה, והתנאים הטיפוליים לכך יוחזרו
3 לפתחה של המומחית מטעם בית המשפט, הגב' רונית אסף.
4 לשם כך תיפגש המומחית עם הקטין תוך 30 ימים מהיום, ותגיש את חוות דעתה
5 המשלימה לבית המשפט תוך 30 ימים לאחר מכן.
6
7 ג. לאחר קבלת כל אלה, וככל שתגיע המומחית למסקנה כי הקטין יכול ו/או מסוגל
8 רגשית להיפגש ו/או ליצור קשר ו/או לקיים הסדרי ראייה עם הסבים, אך הדבר
9 קשור בהליך טיפולי הן של הקטין והן של הצדדים (האם והסבים), תפרט המומחית
10 את ההליך או ההליכים הטיפוליים הנדרשים, והעניין יובא לפתחו של השופט
11 קמא, להחליט על הדרך או הדרכים לאכוף זאת.
12
13 ד. ככל שהמומחית תגיע למסקנה כי הקטין אינו יכול ו/או מסוגל רגשית או מכל
14 סיבה אחרת להיפגש עם הסבים ו/או ליצור עמם קשר ו/או לקיים הסדרי ראייה,
15 ייתן השופט קמא את החלטתו הסופית בנדון, לאחר שמיעת הצדדים.
16
17 15. על אף קבלת הערעור, החלטתי לא לעשות צו להוצאות, כדי לא להחריף את הסכסוך בין
18 הצדדים, והכל בכדי לנסות ולמצוא פתרון לסוגיה מצערת זאת.
19
20 16. ככל שהופקד פיקדון על ידי המבקשת, הוא יוחזר לה באמצעות בא כוחה.
21
22
23

המזכירות תעביר פסק דין זה לצדדים.

פסק דין זה מותר לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים ו/או כל פרט מזהה אחר.

24
25
26
27
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 40297-10-16 פלונית נ' אלמונים

1
2
3
4
5
6
7
8

ניתן היום, כ"ג חשוון תשע"ז, 24 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.

חתימה

להחלים סגורות